1912—13 „Postimehe“ toimetuses reporteriks, mis kohalt lahkus trükitööliste streigi ajal viimaste toetamiseks. A-l 1914—19 toimis J. Tartu Üldise Haigekassa asjaajajana ja ühtlasi 1916—17 Tartu toitluskomitee pearaamatupidajana. 1919. a. asus ta mõned kuud 5. jaoskonna (Tartu-Võru-Valga-Petseri) töökaitse-komissari ja siis 1919—20 töö- ja hoolekandeministeeriumi kindlustusasjade toimkonna juhataja kt. kohal. Vene ajal võttis J. osa Vene sots.-dem. tööliste partei põrandaaluste ringide tegevusest. Eesti Sotsiaaldemokraatliku Tööliste Partei kandidaadina on ta olnud Asutava Kogu, I ja II Riigikogu ja Eesti Sotsialistliku Tööliste Partei kandidaadina III—V Riigikogu liikmeks ning töötanud agarasti mitmesuguseis komisjonides. Okt-st 1934 kuni 1937. a. lõpuni oli ta V Riigikogu abiesimeheks. 1938. a. veebr-s valiti ta Riigivolikogu liikmeks. Dets-st 1928 juulini 1929 toimis ta A. Rei (vt. ka *Suppl.*) valitsuses töö- ja hoolekande- ning haridusministrina, kellena hakkas teostama kindlamat järelevalvet tööolude suhtes tööinspektorite kaudu, viis läbi kollektiivlepingute seaduse ja suurendatud krediidid mitmesuguste hoolekandeasutiste rajamiseks, koolimajade ehitusfondiks, kehvade õpilaste toetamiseks ja teisteks haridusliikeks otstarbeiks. Nov-st 1932 maini 1933 oli J. teedeministriks K. Päts'i (vt. ka *Suppl.*) valitsuses, kus tal tuli hoolitseda töötute abistamise eest. Ka on J. nooreas teotsenud Tartu Ev. Noortemeeste Seltsis, Eesti Noorsoo eest Hoolitsemise Seltsis ja Tartu ametiühingute kesknõukogus. A-il 1917—21 oli ta Tartu linnavolikogu liige. A-st 1925 on J. toiminud Eesti Haigekassade Liidu instruktorina ja ajakirja „Töö ja Tervis“ tegeva toimetajana. Tallinna Töölisteatri asjaajajaks oli ta juulist nov-ni 1934. J-i sulest on ilmunud brošüürid „Töökaitse seadused“ (Tall., 1920) ja „Sotsiaalkindlustus“ (Tall., 1928). 1907. a-st peale on J. kaastööd teinud mitmele ajalehele. Lähemaks kaastööliseks ja toimetusliikmeks on ta olnud sotsialistlikkude ajalehtede „Sotsialdemokraadi“, „Tuleviku“, „Ühenduse“ ja „Rahva Sõna“ juures.

Isikl. jm. saadud andmed. *T.*

* **JOHANSON-PÄRNA, Jakob,** seltskonnategelane, oli 1892—95 Peterburi E. Hariduse Seltsi esimees ja 1920—28 Tallinna peatelegraafi vanem ametnik; surn. 19. VIII 1936 Nõmmel.

Pvl. 1936, nr. 229; „Uus Eesti“ 1936, nr. 229.

JOHNSON (-Hantwig) (kirikuraamatuis ka **Juhanson, Johanson), Jakob,** põllumajandusteadlane, sünd. 26. IV (mitte 10. V) 1806 vkj. Viljandi mõisa karjamõisas Tustil kupja-pärustaluniku pojana, kasvas isa surma järel üles Sürgaveres, kus J-i ema oli mõisa kõrtsi rentnikuks. J. sai algõpetust kodus emalt ja Viljandis Obermüller'i algkoolis, õppis edasi alates umb. 16. eluaastast Viljandi mõisa rentniku toapoisina mõisa raamatupidaja M. G. Kaplick'i juhatusel ja iseseisvalt. Seejärel oli J. raamatupidaja Kaplick'i abiline, Vastemõisa raamatupidaja ja kogukonnakirjutaja, kellena koostas 1826. a. Vastemõisa revisjoni, ja toimis siis Viljandi sillakohtu kantselei teenistuses. A-st 1829 õppis ta Tartu ülikoolis ökonoomiat, mille kursuse lõpetas 1833 cand. phil. astmega. Sooritanud maamõõtjaeksami, oli ta a-st 1834 riigiteenistuses Kuramaa maamõõtmis- ja reguleerimiskomisjoni juures kreisimaamõõtjana ja maadehindajana kuni 1841. J. omandas dr. phil. astme Jena ülikoolis a-l 1840 ja agronoomia magistri astme Peterburis, kuhu ta siirdus 1841. Peterburis oli ta tegev Keiserliku Vaba Ökonoomilise Seltsi ühe aktiivsema ja produktiivsema liikmena, a-st 1848 ühtlasi seltsi bibliotekaarina. A-st 1845 oli J. ka riigimaade ministeeriumi teenistuses ning ta võttis agaralt osa mitmesuguste komisjonide tööst; surn. 20. (21?) III 1865 vkj. Peterburis. — J. oli mitmete Vene kui ka välismaa teaduslikkude organisatsioonide kirjavahetajaliige ja alguses samuti Õp. E. S-i liige. Tal oli lähedaid suhteid Ph. J. Karell'iga (vt.) ja ta kuulus viimasel paaril eluaastal Peterburi eesti patriootide ringi. Seisnud varakult tihedais kokkupuuteis eesti talurahvaga, tutvunud põllumajandusega tegelikultki ja teostanud rea õppe- ja uurimisreise mitmel pool Venemaal ning välismaal, varustas J. end rikkalikkude erialaliste kogemustega. Spetsiaalsemate ja rakenduslikumate agronoomiliste käsitluste kõrval väärivad tähelepanu ta tööd maahinde kohta; neis puudutab ta ühtlasi talurahva agraarset seisundit teoorjusajal, mis korrasse ta suhtus arvustavalt. J-i viljakast sulest

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 107